Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1119 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1902 30 ՀՈԿՏԵՄ · 1902 (Ն. Տ.)

10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԵԼԵԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20 Պապը Ալի Ճատտէսի, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاك غزتهسى
صاحب امتيازىده جيوهلك
باب عالى جادهسى نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMENIEN
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ԵՏ ՉԻ ՏՐՈՒԻՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ [illegible]

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը կանխիկ Ֆրանք 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՍԿՍԻՆ ԱՄԵՆ ԱՄՍՈՅ 1-ԷՆ
10րդ, 20րդ, 30րդ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
[illegible]

[illegible stamp]

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ Կ'ԸՆԾԱՅԷ ԻՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ ՏԱՌԵՐԸ

[illegible]

ՆՈՐԷՆ ԱՓՂԱՆՍՏԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

[illegible]

ԼԻՈՆՔԷ

"ՄԽԱԼ ՀԱՇԻՒԸ ՊԱՂՏԱՏԷՆ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ,,

[illegible]

ԳԱԲՐԻԷԼ Մ. Վ. ԱՆՈՅՇԵԱՆ

26 Սեպտ. 1902, Պաղտատ

ԽՐՏՈՒԻԼԱԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

[illegible]

Բ.

[illegible]

(Շարունակելի)

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ (4)

Մ. Տ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՄԵԾԱԳՈՅՆՔԸ

ՄՈՒՐԱՑԿԱՆՆԵՐԸ

Ա

[illegible]

Բ

[illegible]

Բնա՛ւ չփափաքեցան ձեւ մը, բնա՛ւ ճանչւորութիւն մը հինէն. երբե՛ք տարբեր ժպիտ մը տղուն որ բոլորովին անծանօթ մըն էր կարծես, հա՛պ, հիմա իրեն ներկայացուած։

—Շնորհակալ եմ ձեզ ճանչնալուս, ըսած էր Մարգարիտ, անոր ձեռքը թօթուելով, և երբ տակաւին բռնած էր ձեռքը երիտասարդին ուրիշ կողմ կ'երթար այս անգամ, զգացած էր Մարգար թէ այդ կանացի ձեռքը կը դողար իրենին մէջ։

Թուղթուղէն զուգախոր, նստած էր տղուն անդը, և խօսակցութեան թելը դարձուցած ուրիշ նիւթերու վրայ, դէթ իր տակնուվրայութիւնը ներկաներէն ծածկելու համար այդ պատրաստ կին խաղը տպաւորելով։

Կը դիտէր զայն, զգացուկ աչքին ծայրովը, պաշտամունք լուռ սրտայուզութեամբ մը։

Աղջիկնութենէն բան մը չէր փոխուած չէր երբէք, միայն իր երեսին կարմիրներն էին գացեր, ու հիմա, թաւիշէ ամբողջ փայլուն ազորկութեան մը յանձնուած էր. նոյն նայը հասակը, նոյն նայը ձեռքերը մէջը, նոյն դեղձան, ակիւ մազերը, զորս ալիքնութեանը կը սիրէր այնքան կանուխէն ի վեր ժամ։

Կը սիրելէր, չէր մնացած երբէք զինքը։ Կոպին վրայ մեկին էր ծածկուած մնաց, թող տալով որ կրակը տաքէն ուելի վառի, հրահրի։

Ու հանդիպումը՝ մտացումի, մտխնդր այդ խառն մէկ կողմ կը նետէր, և կը զգացնէր բաղձանքի տոգորութիւնը այդ սիրոյն։

Զզուածին, տղամին, յուսուցածին հիշդը ելեր էր քանի մը որ հաքը։ Կիրքը իր աւելը հրաւերեր էր զինքը, զգացնելով նոյն ատեն թէ երբե՛ք, երբե՛ք չէր մնացած զինքը։

Գ.

Նստեցուցած էր սենեակին մէջ երիտասարդը՝ իր քովիկը։ «Հաւքու»ներով «խուչեր»ներով թիթեռն խօսակցութիւն մըներ ծայր տուած. իր ձեռքովը բռնած էր տղունը, և մանկական միամտութեամբ մը սկսեր էր պատմել իր քաղան ցաւերը, հայրէն չարչարանքները՝ իր կոյրին հոգւոցը այդ միութենով,

Զինքը ամուսնացուցեր էին Իզմիր մէջ։ Թէև ընդդիմացած էր, բայց այն պատուաւոր դէմքը որ կը դրուէր իր ամուսինը, չլացուցած էին իր հայրը ու մայրը, ու ամէն ամբողջ ի գործ դրած էին իր վրայ, այս ամուսնութիւնը յաջողցնելու համար։ Եւ յաջողած ալ էին։

—Բայց վստահ եղիր, գիտցիր, կ'ըսէր, թէ պահած եմ միշտ քու սէրդ ներսիդիս ու տարբեր սէրով մըն է որ միշտ սիրած եմ քեզի։

Այնչափ սրբչիս էր Մարգար իր սիրած կինէն քով, որ ուշադրութիւն չէր ընէր պզտիկ երեք տարեկան տղուկին որ կեցած էր մօրը քով և ուշադրութեամբ կը նայէր անոր, անծանօթ մը հետ ունեցած այդ համակրութեան ու սիրոյն վրայ զարմացած, մինչ մայրը անուշագիր, գլուխը դրած սիրած տղուն ուսին, իր ամբողջ հեշտանքը համբոյր մը մէջ կը ծորեցնէր երիտասարդին ու հոգիին մէջ։

Մանուկը յանկարծ, այս միջոցին, չեմ գիտեր ի՛նչ անմեկնելի զգացումէ մը դրդուած, մանկական անմեղ ու համբուրելի անտարբերութեամբ մը։

—Աս ալ ուրի՛շ հայրիկ է, մայր, ըսաւ։

. . . .

Մեամփ բայց միանգամայն ընդոզ տղդարարութիւնն էր ասիկա, ընտանիքի մը պաշտելը դուսանանք, ամուսնի մը երջանկութիւնը քանդող այդ երկու հոգիին, որ տղուն բերնով կիջնար անոնց վրայ։

—Աս ալ ուրի՛շ հայրիկ է, մայր։

Լ. ՇԱԹՐԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ՍՈՄԱԼԻԼԷՆՏԻ ՄԷՋ

Անգլիացի Գնդ. Սուէյնի զօրքերուն Սոմալիներու երկրին մէջ կրած ձախողութիւնը բացարձակ խաղաղ մը, փոխուած մը յանդած չէ։ Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատունը այս մասին հրատարակած է զոր. Մէնելիքի մէկ հեռագիրը, որուն համաձայն Գնդ. Սուէյն կրցած է Փօսօթ հասնիլ տանց սեւ ուրիշ ձախողութեան։ Հոն Գնդ. Սուէյն տպաւոր վիճակի մէջ կը գտնուի, և վախ չկայ որ ենթարկուի Սոմալիներու ապստամբ ցեղապետին զօրքերու չարունակական յարձակումին արոյ անկարող պիտի ըլլայի դիմադրելու Անգլ. փոքրաթիւ զօրքերը։ Աւելորդ է ըսել թէ այս իրողութիւնը գոհութիւն պատճառած է Լոնտոնի մէջ, ուր մէկ քանի օրէ ի վեր ամենէն չարաչուք գոյցներ տարածուած էին։ Բայց եթէ գոհացուցիչ կը նկատուի գնդապետին կանոնաւոր կերպով նահանջել կրնալը, միւս կողմէ Լոնտոնի մէջ ամէն ոք կ'ընդունի թէ՝ մեծ հեղ մը ընելու պէտք կայ Սոմալիներու վրայ տաւունլութիւն ձեռք բերելու, և չնւաստելու համար անգլիական ազդեցութիւնը այս ընիկ ցեղերու աչքին, որոնք միշտ պատրաստ են հեռանալու ապստամբներու գրքումներուն։ Այս նպատակաւ է որ հրահանգ տրուած է անմիջապէս օգնական զօրք ղրկելու, և հաւանական է թէ արամադրելի բոլոր զօրքերէն զօրքերը Պեղղերայի դէմ ուղղուին։

Սոմալիներու ցեղապետին դէմ Անգլիացիներու այս զինուորական գործողութիւններուն առթիւ պնդողներ կան թէ Լոնտոնի դահլիճը կը փափաքի Իտալիան ալ խառնել գործին մէջ, այն պատրուակով որ Սոմալիները կ'ըսպառնան Պէնատիրի Իտալական գաղթավայրին։ Ասիկա հչմարիտ չի թուիր, որովհետեւ Իտալիա այս պահուն պատրաստ չերեւար սեւ գաղթային արկածի մէջ նետուելու։ Անշուշտ եթէ այդ Պէնատիրի գաղթավայրին դէմ յարձակում մը ըլլայ, Իտալիա պիտի պաշտպանէ, բայց տակաւ բոլորովին տարբեր բան մըն է յարձակողական ընթացք մը բռնելը, կամ Սոմալիներու ցեղապետին դէմ, Անգլիացիներու հետ գործակցելը։ Այս առթիւ Ֆրանսական թերթեր չեն մտնար դիտել տալու, Իտալիա, Ֆրանքիտալական մերձեցումէն ընդհե, այլեւս տոուղնւաս նման հարկադրուած չէ Անգլիոյ դահլիճին պահանջումներուն համակերպելու։ Սա միայն կարելի է որ, ինչպէս կը ծանուցանէ «Տէյլի Գրոնիքլ», Իտալիա դիւրացնէ Անգլիոյ գործողութիւնները Սոմալիներու ցեղապետին դէմ, թողլով որ անգլիական զօրքերը կարենան մտնել Իտալիոյ ազդեցութեան շրջանակին մէջ։ Ասիկէ զատ սա ալ կարելի է որ Լոնտոնի դահլիճը ձեռնարկներ ընէ Հապէշստանի Մենելիք կայսեր մօտ, որպէսզի ան ալ գործէ Սոմալիներու ցեղապետին դէմ, որուն հետ ժամանակաւ պատերազմած է արդէն։

Հաւանաբար կը սպասուի որ զինուորական կարեւոր գործողութիւններ կատարուին Սոմալիլէնտի մէջ, որովհետեւ ամէն պարագայի մէջ Անգլիա կ'ուզէ միանգամ ընդ միշտ վերջացընել գործը այդ ապստամբներուն, որոնք միշտ կ'ընդդիմանան իր ազդեցութեան։

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆԻ խնդրին առթիւ. որուն նուիրուած է մեր այսօրուան խմբագրականը, կը ծանուցուի թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Զօր. Քուրոբաթքին հարկ կը տեսնէ համաձայնութիւն մը ընել ռուսական կեդրոնական Ասիա, 26 ամսուան մէջ։ Միւս կողմէ Բեդերսպուրկի անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդն ալ քննութիւններ կը կատարէ Թուրքեստանի մէջ, և հաւանաբար պիտի կրնայ դիտել Ռուսիոյ շարժումներըը՝ Աֆղանեան սահմանագլուխին վըրայ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ մէջ կէս-պաշտօնապէս կը հերքուի այն լուրը թէ մասնաւոր պայմանագիր մը կնքուած է Ռուսիոյ և Թիպէթի կրօնական պետ Տալայ Լամայի միջեւ. «Նեւյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ այս հերքումին միացած է սա արդարացի դիտողութիւնը թէ՝ Տալայ-Լամա իշխող վեհապետ մը չէ, և իր երկիրը մաս կը կազմէ Չինական կայսրութեան։ Ռուսիա սեւ մտադրութիւն չունի Թալընելու այն քաղաքային կայերը, որոնք կը միացընեն Թիպէթը Չինաստանին։

ՇԱՆԿԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ Քանթօն-Հանքաու երկաթուղիէն, ինչպէս նաեւ Բեքին-Հանքաու երկաթուղիէն երկարաձգման ոյժաւութիւնները տորոք յառաջդիմութիւններ կ'ընեն ամերիկացի ձեռնարկատէրներու հակաղութեան տակ։ Պելժիոյ Լէոպոլդ թագաւորը, ամերիկեան խմբակի ընկերակցութեամբ, իր ձեռքն առնի նոյն երկաթուղիի գծերու բաժնեթուղթերուն գրեթէ ամբողջութիւնը։ Այդ երկաթուղիներն են որ պիտի փոխադրեն Չինաց նեքսերուն արտադրութիւնները։

ԱՆԳԼԻՈՅ Երեսփ. ժողովին վերջին նիստին մէջ նախարարները զանազան կարեւոր հարցումներու պատասխանեցին։ Արտաքին գործոց նախարար լորտ Գրանպորն յայտարարեց թէ՝ Անգլիական կառավարութեան քաղաքականութիւնը կը կայանայ իրաց ներկայ վիճակը պահելուն մէջ։ Անգլիական կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի թէ աւու է համաձայնութիւն գոյացած ըլլայ Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ, որուն հետեւանքը պիտի ըլլայ եղեր խանգարել գործերու այդ վիճակը։ Գ. Չէմպըլէն յայտարարեց թէ՝ կը սպասէ որ մաքսային խնդիրներու մասին մօտերս խորհրդակցութիւն մը տեղի ունենայ Հարաւ. Աֆրիկէի զանազան գաղթականութիւններուն միջեւ։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱՅԷՆ հաստատ լուրերու նայելով, Ռուսական զօրքերը հեռա. 8էն պարպեր են Մեծ Պարսպին և Լեաւ գետին միջեւ գտնուող երկիրը։ Սակայն և այնպէս ուսուցիչութիւնը, որուն տարեցքը տանել չեն փորձած Ռուսերը, գոյութիւն ունի։ Չինաց ուսուցիչները մասնաւորապէս բազմաթիւ են երկաթուղիի գծին վրայ։ Չինացիները կ'ուզեն ընելու այս ուսուցիչութիւնը որ կրնայ վտանգել երկաթուղիին ապահովութիւնը։ Ինչքի տատրկայ եղած երկերը շինական ըլլալէ դադրած է այլեւս, բայց քանի որ ուսուցիչները զզուելու համար զինուոր ղրկելու պէտք կայ, Չինաստան, Մանչուրիոյ պայմանագրին 8 յօդուածին համաձայն պարտաւոր է այդ մասին նախապէս լուր տալ Ռուսիոյ, որպէսզի այս վերջինը կարենայ տեսնել ուսուցչութեան մերձակայ երկիրին մէջ։ Ասիկա կը նշանակէ թէ Չինաստան նախ պէտք է Ռուսիոյ արտօնութիւնը խնդրէ այդ մասին։ Այսպէս, երկաթուղիներու Չինացի տնօրէնը անցեալ երեքշաբթի օրը արտօնութիւն խնդրեր է ռուսական դեսպանատունէն, անկարգութեանց վայրը 10 հազար կանոնաւոր զինուորներ ղրկելու։ Ռուսական դեսպանատունը պատասխաներ է թէ պէտք է Բաքթ-Արթուրի ռուսական իշխանութեանց դիմել, և թէ դեսպանատունը ատենաղ 5 օրէն կրնայ պատասխան տալ։ Եթէ երկաթուղին վտանգի տակ գտնուի, Ռուսիա անտարակոյս նորէն պիտի գըրաւէ իր պարպած տեղը։ Այդ տեսակ գործողութիւն մը կրնայ նոյն իսկ քանի մը ժամուան մէջ տեղի ունենալ, քանի որ ռուսական զօրքերը նշանաւորապէս կայացութեան մը մէջ կը գտնուին այդ տեսակ պարագայի մը հանդէպ։

ԱՄՈՒՐԻՆԵՐՈՒՆ վրայ տուրք հաստատուած է այս օրերս անմէկ տեղ մը, որ երբէք ձեռ մաքէն չպիտի անցնէր։ Հարաւային Ամերիկայի հանրապետութիւններէն Արժանթինի մէկ նահանգին մէջ որոշուեր է տուրք առնել այն անձերէն, որոնք չեն ամուսնանար։ 30տարեկան ամուրիները պիտի վճարեն տարեկան 25 ֆրանք, 50 ֆրանք՝ 35 տարեկանէն սկսելով, 100 ֆրանք՝ 35էն և 50 եւ 155 ֆրանք՝ 50էն 75 տարեկանէն։ 75էն անդին տուրքը 100 ֆրանքի կը զեղչուի. ուժասնավոր ամուրիները բան մը չեն վճարեր։ Այրիները պէտք է նորէն ամուսնանան իրենց կիները մեռնելէն մինչեւ երեք տարի վերջը։ Այն քաղաքացին որ կրնայ ապացուցանել թէ մէկ տարուան միջոցին երեք մանկամարդ աղջիկներ իրեն հետ ամուսնանալ չեն հաւանած, տուրքէ ազատ պիտի ըլլայ։

ԲԱՐԻԶԻ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ վրայ չատ կը խօսուի այս միջոցին։ Իւմպէռներուն անյայտացումը, ոսկանաւոր Գուլէնի փախուստը և ուրիշ դէպքեր ծանր գանգատներու տեղի տուած են բարձր շրջանակներու մէջ, Ֆրանսայի ոստիկանական վարչութեան դէմ։ Ուրեմն օրը գումարուած նախարարներու խորհուրդին մէջ, որուն կը նախագահէր Գ. Լուպէ, նախարարները խորհրդակցութիւններ կատարեցին թէ ինչ կարգադրական միջոցներ պէտք է առօրինել։ Նիստին վերջը ոստիկանապետ Գ. Լեբին խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետ Գ. Քոմպի հետ։ Լրագիր մը կ'իմանայ թէ Գ. Լեբին ծրագիր մը պատրաստած է, որով կարգ մը բարեկարգութիւններ մտցնել կ'առաջարկէ։ Զրոյց կը պտտի թէ Բարիզի գաղտնի ոստիկաններու պետը, Գ. Քոշֆօռ, պաշտօնանկ պիտի ըլլայ և իրեն պիտի յաջորդէ օգնականը, Գ. Ամառ։

ԻՏԱԼԻԱ ԱՆՀԱՄԲԵՐ ԴԱՀԱԺԱՌԱՆԳԻ մը կը սպասէ։ Կը կարծուի թէ սպասուած երջանիկ դէպքը տեղի պիտի ունենայ Նոյեմբերի մէջտեղերը։ Հանրային խանդավառութիւնը սահման չունի։ Արքայական զաւկի մը ծնունդը ուրախութեամբ պիտի ողջունեն ոչ միայն արքունական շրջապատանին մէջ, այլ նոյնիսկ ամենէն չչատարաւած տեղերը. ոչ մէկ տեղ այնչափ տուր հետաքրքրութիւն կը սիրէ այնչափ բանտարկեալներու շրջանակին մէջ, որովհետեւ իշխանազնէ մը ծնունդին շնորհիւ չատ մը յանցաւորներ ներման և պարգեւ կը ստանան, մանաւանդ երբ նորածինը մանչ է։ Հետաքրքրութիւնը այն աստիճանին հասած է որ, հիմակուընէ գրաւներ կը դրուին։ Դեղագործական հասարակութիւն մը տեսակ մը վիճակահանութիւն հաստատած է, դըրամական պարգեւներով։ Ամէն մարդ կրնայ մասնակցիլ այս վիճակահանութեան, տասը մը դեղահատ համար «մանուկակ» մը ղրկելով, և միւս նոյն ատեն յատկապէս գրաւած թուղթի մը մէջ նշանակելով ծննդաբերութեան ճիշդ օրը, նորածինին սեռը և ծննդեան ժամը։ Ամէնէն մօտաւոր գուշակութիւնը ընող անձը պիտի շահի պարգեւը, դրամ կամ տուփ մը դեղահատ տանելով։

ՍՈՎԻ մը լուրը կուգայ Եւրոպայի հիւսիսային կողմէն։ Շուէտի մէջ, հունձքերու անյաջողութեան հետեւանքով ժողովուրդը ծայր աստիճան սովի մատնուած է։ Նախորդ տարիներէ պահուած բոլոր ցորենի մթերքը սպառած է, և այս տարուան հունձքը հազ չիններու անյարմար է։ Կը հաւաստուի թէ սովը սկսած է տողէն քրծուոր գաւառակացին մէջ։ Գիւղերու մէջ բազմութիւն անձեր անդարձ կը թափառին։ Գիւղացիները ստիպուած են մորթել իրենց անասունները, ուտելիք ճարելու համար, որովհետեւ տալելու ուրիշ միջոց չունին։ Տղաքները չեն կրնար դպրոց երթալ, որովհետեւ իրենց ծնողքները ուտելիք չունին որ տան։ Կացութիւնը ծանրացած է վաղոնեա ձմրան հետեւանքով։ Ամէն կողմ ձիւն կը տեղայ։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՄԸ ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երբ Տիկին Իւմպէռ պէտ պարզ կին մը ամբողջ 20 տարի կրնայ խաբել ամենէն նշանաւոր անգանաւորները և դրամատէրները, եկեղեցական մը ինչո՞ւ չկարենայ խաբել խումբ մը պարզամիտ կիներ։

Օրուան խնդիրը Ֆրանսայի մէջ՝ քահանայի մը խարդախութիւնն է։ Պատմութիւնը այնչափ անհաւատալի պիտի թուի, որ պէտք կարծեմ թէ անհաւատական վէպի մը էջերը կը թղթատեմ։ Այս նոր խաբեբայութիւնն ալ, որ հակայ քսակելու չափ յանդուգն է, տարիներու գործ է։ Ամբոխը կը բաղկանայ խումբ մը ծերունի խաբեբաներէ, որոնց պետն է Բողէնպերի անուն եկեղեցական մը։ Բողէնպերի հրէական ծագում ունի, և փոխանակ պաշտամանք կատարելու և իր հօտին հոգեւոր չահերուն ալխատելու, իրեն բան գործ ըրած էր զանկը ուսուցնելու միջոցներ խորհիլ, տաւեւորական ձեռնարկութիւններ և անհաւանական խարդախութիւններ ընելով։

Բողէնպերի ծրագիրներէն մէկն էր չոհաղարծել այն բարեպաշտ կիները, որոնք ամուսնալուծութիւն խնդրելու համար իրեն կը դիմէին։ Այս կիներէն մէկը, Տիկին Սիվէ, որ չէրմ կաթոլիկ մըն էր, չքաւորութենէն քաղաքային ամուսնալուծութիւնն, կ'ուզէ կրօնապէս ալ լուծել պսակը։ Ուստի Բողէնպերին կը դիմէ, և երկար բանակցութիւններէ վերջը 2800 անգլ. ոսկի ուելի գումար մը կը վճարէ Գ. Կատալէսի, որ Բողէնպերին միջնորդն էր, ամուսնալուծութեան հրաման ձեռք բերելու համար։ Երբ Վատիկան կ'իմանայ եղելութիւնը, Տիկին Սիվէէ կ'առաջարկուի գանձում տալ, եթէ խնդիրը գաղտնի պահէ։ Բայց տիկինը կը մերժէ և ամէն բան երեւան կ'ելլէ։ Երբ բարեկրօն եկեղեցականը և իր ընկերները —որոնց արկածախնդրութիւններով հատոր մը կարելի է լեցնել —կը տեսնեն թէ ա՛լ Բարիզի մէջ չպիտի կրնան կենալ, կը բաժնուին, և Բողէնպերի գաւառային տնկին մը կ'երթայ կը քաշուի, և հոն խրճիթ մը կը վարձէ իրեն և երկու գեղանի մանկամարդ կիներու համար, զորս երբեմն իբրեւ իր աղջիկները և ուրիշ անգամ իր եղբօրը աղջիկները կը ներկայացնէր։

«Կանոնիկոս» Բողէնպերի անհամար ընկերաժիններ ունէր Բարիզի մէջ, որոնց յորմորդուած էին իր տանիլ ուզած անձերուն համար։ Խորդալս միջոցներով ամուսնալուծութիւն ձեռք ձգելու համար իրեն միջնորդն էին Աբբայ Մարօ որ փախած է և Աբբայ Կիյոմէն, որ ձերբակալուած է։ Կիյոմէն համոզած էր Տիկին Սիվէն 20000 ոսկի տալ ընկերի մը, Մալէզալ անուն ազգանաւորի մը։ Խմբակին անդամներէն մէկն էր նաեւ ազգանաւոր Գուլէն, որուն չաճատակութիւնները կը պատմէինք երէկ։ Բողէնպերի քանի մը չարաթ առաջ գաղանապէս փախած էր իր վերջին բնակարանէն, և իրեն ընկերոջը երկու կիները չէին գիտեր անոր ուր երթալը։

Հինգշաբթի օր Բողէնպերի միջնորդը, Կատալէս 800 անգլ. ոսկի յանձնեց հարցաքննիչ դատաւորին և աղատուեցաւ։

ԹՈՔԱԽՏԻ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Թոքախտի միջազգային համաժողովը գումարուեցաւ հինգշաբթի օր, 23 հոկտեմբեր, Պերլինի մէջ։ Ներկայ էին բազմաթիւ օտար պատուիրակներ։ Տէր. դեկտոր կարգադրած, որոնց մէջ կը պարզուին հիւանդութեան առողջք տանելու համար եղած յառաջդիմութիւնը։ Ժողովականներն մէջ ցուցադրուած էին կատարելագործուած գործիքներ, առողջարանի նմոյշներ և հիւանդութեան նուազումը ցուցնող տախտակներ։ Տքր. Քոյլերլինկ չարք մը պատկերներ ներկայացուց, որոնք Թոքախտ հակումը կը ցուցնեն արուեստի հետ գործ ունեցող անձերու մէջէն. տասր իբրեւ օրինակ բերաւ Սիմոնէթթա Քաթանէօն որ իբրեւ օրինակ ծառայեց Պոթիչէլլիի նկարուած Վէնիւսին՝ Պերլինի պատկերասրահին մէջ։ Սիմոնէթթա 24 տարեկան հասակին մէջ Թոքախտէ մեռաւ։ Տքր. Քոյլերլինկ կը փաստաբանէ թէ ամբողջ Պոթիչէլլիի գործոց հշօրաղէտ ազդուած էր Թոքախտէ։

Ուրբաթ օրը համաժողովին անդամները այցելեցին Պէլլիցի և Պիլիցի առողջարաններ որ Պերլինի շրջակաները կը գտնուին։ Բժշկական թանգարանին մէջ եղած ամենէն հետաքրքրաշարժ ցուցադրութիւններէն մէկն է Տքր. Քոխի մանրէի տասըյին մշակութիւնը, որ սկսած է 1881ին, և ուրկէ մանրէի 280է աւելի սերունդներ մշակուած են։ Մանրէներէն մէկ քանին այլ են տեսակուին, և հետեւաբար ժահրաւոր։ Օտար պատուիրակները չատ հաւնեցան Պիլիցի առողջարանին, որ ընդամէնը 600 անկողին կը պարունակէ։ Թոքախտի բաժինը 300 հիւանդ կառնէ, որուն 200ը այր։ Գիտական ամէն նորութիւններով օժտուած է հիւանդանոցը, որուն նպատակն է ձրի բուժմանց մասնաւոր մը հայթայթել գործաւոր դասակարգին։ Իւրաքանչիւր հիւանդ օրական 33 դշ. կ'առնէ հասարակութիւնը։

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1902

1320 Ցեկ.	ՕՐ ՀՈԿՏ. 17	1902 Լս.
Ռեճեպ 28	ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ Սրբոց Դիոնիսիոսի Արիսպագացւոյն և աշակերտացն Տիմոթէոսի և Տիտոսի։	Հոկտ. 30
ԿԷՍՕՐ 6.48		ԿԷՍՕՐ 6.56

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ երէկ տասնանիստ ըրաւ Ղալաթիոյ Երեսփոխանութեան նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին և ի ներկայութեան Կրօն. Ժողովին փոխանորդ Սրբազանին և երեք քահանաներու, իսկ Քաղ. Ժողովին վեց անդամներու։ Ս. Պատրիարքը Ժողովին հաղորդեց թէ՝ Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս ընտրուած է Երուսաղէմի լուսարարապետ Տ. Սահակ Արքեպս. Եպս

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (151)

ՔԱՄԻՅԼ ՊԷՌ

ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ԿԻՆԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Թ.

ԼԻՒՍԻԷՆ

Մէկ քանի հաւաքու ձեռքեր բռնեցին խեղճ կինը, պառկեցնելով անոր ծունկանները, և նաւուն եզերքը երելով. վայրկեան մը չանցած այս վայրագ, կոպտ մարդիկը ծովը ձգած պիտի ըլլային անպաշտպան կինը։

—Կեցէ՛ք, գոչեց Մօպերթէն այնպիսի հրամայական շեշտով մը, որ բոլոր նաւաստիները մէկէն թողուցին իրենց որսը։

—Զայն խեղդե՛լ կ'ուզէք, չարեց Մօպերթէն՝ չարաչուք ծիծաղով մը. ո՛հ, ասիկայ բաւական չէ. պէտք չէ որ անիկայ միմիայն մէկ քանի երկվայրկեան չարչարուելէ ետքը իր մահը գտնէ։

—Ճիշդ է, ըսին մէկ քանի ձայներ։

—Պէտք է, ըսաւ անողոք չարագործը, պէտք է ձգել զինքը ծովուն մէջ երեսգոց աս ժայռին վրայ, զոր ջուրերը չեն ծածկեր բոլորովին։ Հոն ցուրտէն և անօթութենէն յամրաբար պէտք է մեռնի անիկա որպէսզի ժամանակ ունենայ ըրածին ծանրութեանը վրայ մտածելու։

Նաւաստիներէն մէկը, կնոջ մը նըկատմամբ այսքան վայրագ անգթութիւն մը ի գործ դրուելուն դէմ բողոքել ուզեց, բայց Մօպերթէն բուռն չարժումով մը անոր կողմը դառնալով ըսաւ.

—Կ'երեւայ թէ դուն հաճոյք պիտի զգաս, եթէ՛ աղախնաբար մեզի հետապնդող նաւուն մէկ խորշը նետուիս, փախչելու համար ամենէն յարմար վայրը համարելով զայն։

—Ո՛հ, մեա՛ն՛լ...

Եւ տակայն քանի քանի անգամ Լիւսիէն մտքէն անցած էր մահը, զոր յանախ իր տառապանքներուն սփոփանք մը կը նկատէր, սփոփանք մը զոր կը փնտռէր, որուն կը բաղձար։ Ինչո՞ւ համար ուրեմն հիմայ ան ան կ'ընկրկէր մահուան առջեւ, այնքան ցաւագին տարտափով մը։

Աստր պատճառն այն էր որ Լիւսիէնի՝ Բարիզի գործաւորական այս փողոցին մահուան գաղափարը այնքան սարսափելի և վեհաշուք կերպով չէր երեւար ըմբռնել։ Ինքը կ'երեւակայէր մեռնիլ հիւանդանոցին մէջ, ծերմակ սաւաններու մէջ, հիւանդապահներու չատ անգամ կարեկից խնամքներուն տակ, բժիշկներու տափակ քաղցրաբարոյ խօսքերը լսելով։ Եւ կամ կը դաւանէր մեռնիլ սեւ կարմիր մէկ ձեղնայարկի սենեակի մը մէջ, կիսամըռնած արտասուած աժխոյին թթուտ աղքատութեան տակ հեղղնեալ յուսահատութեան։

Մինչ, այժմ գտնուած վայրը իր բիւրաւոր ժայռերուն մէջ իր ինքնութեան մէջ, մինչ իր վերջին հեղձուցիչ Մօն դը Բիէթէ տարուած կամ ծախսուած է։

Մա՛նը, ասիկայ կրնար գալ նաւաստիներու տռփանքներէն որոնց նշմարկել ուշագրութեամբ և կամ յուսահատութեան վայրկենէն մը մէջ Սէն գետի ջուրերուն մէջ նետուելով։ Բայց մա՛նը հոս, հեռու Բարիզի ողբալուրջներէն, այս մենաւորութեան մէջ, խաւա՛րին, խաւա՛րին ծովու ջուրերէն չրջապատուած։ Ո՛հ, մանը չէր այս, հանդարտի անզգայութեան մը մէջ վերջնական հանդիպում չէր այս, այլ իրական անհուն մը սեւաւոր և անհասկնալի ոչնչութեան մը մէջ։

—Ո՛հ, այս մահով չէ՛մ ուզեր մեռնիլ, միմիայն վախէն ու ցուրտէն գողալով, թեւերը տարածուած, նայուածքը անյատակօրէն յառած մթնոլորտ երկինքին վրայ։ Ի զուր փնտռելով այն Աստուածը, զոր իր մանկութեան մէջ սորված էր ճանչնալ, և զոր հեռացնելը մոռցեր էր։

Թեւու ջանաց աղօթել, օգնութեան կանչել չգիտէր ի՛նչպէս բաներ ու թեւանջերը անչարժ կը մնային, ու բան մը չէր յիշեր պզտիկ հասակէն մէջ սորված աղօթքներէն, որոնց պէտքը կը զգար Աստուծոյ աղաչելու համար։ Եւ երբ այս վերջին վիճակին մէջ երբեք չէր կրնար մտաբերել թէ այս ծայրագոյն յուսահատական վայրկենին մէջ ամէնքներէն Արարիչը մարդերուն իսկ բռնական էր ուշադրութիւնը գրաւելու Անոր, զոր միջնորդները կը կանչեն իրենց գերագոյն անձկութեան մէջ։

(Շարունակելի)

...ական, և այս մասին Պատրիարքարանի պատուիրակին հասած հեռագիրը նկարագրեց Ժողովին, որ այս պաշտօնական հաղորդագրութեան համար իր գոհունակութիւնը յայտնելով, որոշեց հեռագրով մը յանուն Վարչութեան ալ շնորհակալ ըլլալ Նորին Վսեմութենէն։

ԿԻՒՄՇԵԱՆ ԿՏԱԿԸ

Ժողովը այս ձեռնհասութեանց ընթացիկ յետոյ, ձեռնարկեց Կիւմշեան կտակին վերաբերեալ գործերուն, որոնց համար յանձնարարեալ հրաւիրուած էին Կիւմշեան վարժարանի Պոլսոյ խնամակալները՝ Սեֆթալեան Բարսեղ և Յովհաննէսեան Կարապետ էֆ.ները (վերջինը Մոզաֆիլեան էֆ.ի մասնաւոր փոխանորդ կարգուած էր)։ Տեղեկութեան բացակայ էր Էսաեան Վահան էֆ., իսկ իր ժառանգորդներէն ներկայ էին քեռորդին Արդեան Մանուկ էֆ., Մաթէոս էֆ. Տ. Կիւմշեան և կնքահայրը։ Ս. Պատրիարքը յայտնեց թէ կտակին մէջ Կիւմշեան էֆ.ի կտակուած վարժարանին Պոլսոյ խնամակալութեան գումարը և դրամները պահպանուելու կտակուած անուանքին մէջէն կտակով մը գանուած է, որով 10000 ոսկի կը կտակէ զանազան բարեգործական և կրթական հաստատութիւններու։ Այս գումարին կէսովը միւսը կալուածներ պէտք գնուին, իսկ միւս կէսը չոս տոկոսաւորելով պէտք յատկացուի՝ Ա. 100ին 10ը Կեսարիոյ Կիւմշեան վարժարանին։ Բ. 100ին 10ը Ս. Էջմիածնի Մայր Աթոռին։ Գ. 100ին 10ը Երուսաղէմի։ Դ. 100ին 5ը Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին։ Ե. 100ին 15ը ազգային աղքատներու յատկացնելու համար դպրոցական դրամարանին։ Զ. 100ին 20ը գումարներէն վրայ պէտք բաշխուի աղքատ որբերու։ Այս կտակով կտակին միւթեւելլի կարգուած է ժառանգորդներէն Պատրիարքը։ Ժողովը իր գոհունակութիւնը յայտնելէ յետոյ, բոլոր ներկաները յուզին կանչուած, Ս. Պատրիարքը այս կտակը խնամակալներուն յանձնելու համար կարգադրութիւն ըրաւ։ Երէկուան նիստին Ժողովոյ մէջ բացուած խմբակցութիւնը, Պատրիարքարանի մէջ գանուած և երեք կողմէն կնքուած կտակը չէր, այլ ուղղակի Կիւմշեան վարժարանի խնամակալութեան դրամարկղէն ելած կտակը, որ Պատրիարքարանի մէջ գանուածը տարբեր մէկուն կը վերաբերի, պահուած է դարձեալ պատուելով որ ինչպէս վրան գրուած էր, կտակէն ամբողջութիւն ունենալ երեք անձերու մէջը ըլլայ և պարունակութեան մասին ամբողջութիւն ըլլայ։ Տեսութիւն չկայ որ այդ կտակագիրը մէկ պատճէն է Կիւմշեան էֆ.ի կտակագիրին, զոր հանգուցեալը չէ ուզած յայտնել ժառանգներուն։

ԱԿՆԱՑ Գաւառ. Ժողովը անդամն հօր. Ժողովին կողմնակցութեան ըլլալուն պատճառաւ նոր քննութիւն կատարեր և Պատրիարքարան անդրկացուցելով վարչութեան խնդրեր է։

ՇԱՊԻՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ Մշակեալ ծխակ Գրիգոր քհն.ի կոչը. կրօն. Ժողովը կասեց անտարակոյս զրկել որոշած էր, հոն պաշտօնավարելու և զգաստանալու համար, առկայն կրօն. Ժողովին որոշումին անսաստած ըլլալով, առաջնորդը հարկադրուած է անդական պատժական աստիճանը, այն է զրկել զինքը քահանայագործութենէ։ Վերջերս այդ լիազօրութենէն ուղէւ անվայել ընթացքի մէջ գտնուած ըլլալով, առաջնորդը պարտաւորուեր է զինքը Աճպահրաւ Ս. Նշան վանքը զրկել։ Այս քահանան այն անդամ ուղիլի վարուելի մէջէն մը խոյսեր է. առաջնորդին գրեր է որ իր վրոյն քահանայական կարգն ու կոչումէն ունարի և աշխարհական մնայ։ Առաջնորդը քահանային այս բողոքը յայտարարութեան վրայ փութացեր է խնդիրը Պատրիարքարանին որ կարգադրէ ինչպէս պէտք է։

ՄՈՒՇԻ ազգային Առաջնորդի Հոգաբարձութեան մէջտեղէն պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտած ըլլալով, 5 անդամէ բաղկացեալ նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուեր է ազգային Ժողովոյ որոշմամբ։ Նոյնպէս ազգային Առաջնորդի Հոգաբարձութեան միաձայնութեան պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտած ըլլալով, 7 անդամէ բաղկացեալ նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմուեր է։ Այս երկու Հոգաբարձութեան մէջմէկ անդամները ալ քահանայ են։

ԵԳԻՊՏՈՍԷ երէկ Պատրիարքարան հասած հեռագիր մը, որով կը բողոքուի առաջնորդին պաշտօնավարութեան դէմ, և կը խնդրուի որ պաշտօնէ դադրեցուի Այվազեան եպսկ. որուն խորհուրդ չտար բարձրէն ու չար հետևէն շնալին ու ոյժերան եղանակով արդիւնք խենթութիւնը ու ընդհանրապէս գժգոհներ յանձնեց իր շուրջը։ Այվազեան եպս.ի թեկնածուն ալ որ իրեն զէր Յովսէփ Թաղայինի և այլ մասնակցութեան ... գործերու մէջ. ...

ամբողջական մը համար կարելի չէ այս գանձը որ իր ձայնը կրնա և ազդեցութիւն պէտք ունենայ, ու առաւելաբար այն համոզումը գոյացաւ որ, առաջնորդը իր դիւանութիւններէն զատ ուրիշ բանի վրայ չի խորհիր և այս համոզման արդիւնքն է այն հանրագիրը, որ ժամանակէ մը ի վեր կրկնուած ուժգնութեամբ մէկ արձագանգն է։

ՊԱՂՏԱՏԻ Պատրիարքական փոխանորդին համար կը հրատարակենք մեր տարօրէն էջին մէջ։ Անցեալները երբ իր Երուսաղէմ ու Պատրիարքարան զրկած մէկ գեղագրերին յէջատակութիւնը կ'ըսէինք, ըրինք թէ ժամէն զինանք որ Անայեան Վ. կարող և բանիբուն եկեղեցական մըն է. մեր այս գրածին արժէքը նախատեսելու համար՝ գործին շատ կանխ եղողները ելան կարգ մը անտեղի ամբաստանութիւններ հրատարակեցին իրեն դէմ. ամբաստանողներ պաշտօնաթողն է այսօր հրատարակուած նամակը։ Մինչև հիմայ շատ եկեղեցականներու դէմ քննչութիւններ եղած են, բայց մնացեալ ալ այդ ամբաստան ինքնավստահ և պարզերես հրապարակ ելած է որքան Անայեան Վ., և այս կը հաստատէ թէ ի՛նչ կարգի մէկն է ինք։ Ըստմներուն և գործերուն տարօրէն ծանօթացնելու համար մէջբերեալ նամակաւ անձնային հաղորդականներուն ապացուց կը կարգայ Անայեան Վ. (ո՛վ որ համարձակութիւն ունի թող երևան ելլէ,) և միանգամայն կ'ուզէ իր հաշիւներուն վերաբերեալ ստուգները, այս կերպով ցոյց տալով պարզութեամբ մը յէկեղցիլով այն տեղը թէ «ոսկով հոգիւք Պաղտատէն կը դառնայ»։

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Օսմ. Պանքային գլխաւոր քարտուղարներէն Պերճ էֆ. Քերեստէճեան՝ ընդ. Օր. Տորինա Լոյդեանի ամուսնութեանց առթիւ հաճած է Յաղթիւղի Գալֆայեան Որբանոցի սաներուներուն առաջ օրա ընծայելու «բանակցութիւններ» զբօսնել, ձեռամբ Արբրահամ էֆ. Այվազեանի։ Ցանուն որբանոցի մեր շնորհակալութիւնները կը յայտնենք բարերար ամուսիններուն։

Գալֆայեան Որբանոցի
Տեսչական Մայր
Քրիստինէ Միրզա. Փափազեան

ՓԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

29 Հոկտեմբեր 1902
ԵՐԵԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

Ֆրան. 3%	(3% Français)	99.57
Ռէժի	(Tab. Turcs)	361
Գոնսոլիտ	(R. Turque D.)	28.
Օսմ. Թուրք	(Lots Turcs)	122.75
Պանք Օթթ.	(Banque Ott.)	588.
Թրանսվալ	(Transvaal.)	142.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ
(Այս առաւօտ)

ՊԱՇՏՕՆ.— Տիրապետիչ և Մամուրէթ-իւլ-Ազիզի (Խարբերդ) Նահանգներուն գաւառական քննիչ անուանուած է Խաստավէնտինի (Պոլսոյ) Կերպ. Նախագահ Աստի ընդհ. դատախազի օգնական Գաբրիէլ էֆ. Նէյթերճեան։ Երզրումի և Սըվազի Նահանգներուն գաւառական քննիչ՝ Պէյրութի և Սալոնիկ Նահանգներուն գաւառական քննիչի օգնական Մկրտիչ Լութֆի էֆ., որուն յաջորդեց Տէօքաթի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Արթին էֆ. Մազլըմեան։

Սէնիքէ գաւառի նախնական դատարանի Աստի նախագահ՝ Գարաբի գաւառի նախն. դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Իսմայիլ Նէճիպ էֆ., որուն յաջորդեց Սէնիքէի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Մուսթաֆա Հիւսնի էֆ.։ Սէնիքէի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական՝ Կէօրիւնէի նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Հիւսէյին էֆ.։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Ուլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Կիւմիւշխանէի կառավարիչ Խալուբէյ պէյին։

Սանիէյի առաքման՝ Մաքսային Վեհափառագոյն Ընթացական գիտակ Ա. բաղդատող քարտուղար Նաւրի պէյին։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Միջիտիէ Մեճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Օսմ. Պանքայի նոտարի ընդհ. անօրէն Սըր Համիլթըն Լանկին։

Ա. կարգի Մէճիտիէ՝ Օսմ. Պանքային Բարիզի Վարչական Խորհուրդին անդամներէն Գ. տը Նէօֆլիզին։

Գ. կարգի Մէճիտիէ՝ Կիւմիւշխանէի կառավարիչ Խալուբէյ պէյի և գերման դեսպանատան պաշտօնեան Նասափա Ֆոն Րայնէքին։

Բ. կարգի Շէֆքաթ՝ Էվգաֆի տրամադրութեանց դիւանի պաշտօնեաներուն Հիւսէյին պէյի կնոջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

ԺԱՆՏԱԽՏԸ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ.— Ցետ քննութեան հաստատուած ըլլալով թէ Բերա, Գալէթաբրուսի կողմը, Հօսեպ Ալի Թաղը բնակող գինեգործ Շաքիր ժամանակէ բռնուած է, յետոյ ալ և 3 անդամներէ բաղկացեալ տնօր գնատարներ Սէրվէ Պոսնիի հիւանդանոցը փոխադրուած են։ Ասկէ զատ Թաղապետական Զ. շրջանակին կողմէ կը ծանուցուի նաև թէ առողջապահական շղթայի առկ առնուած է Ղալաթիա, Մեծ Խանին դէմ գտնուող տնօր գինետունը, որուն մէջ գտնուող 18 հոգին ալ վերոյիշեալ հիւանդանոցը կը զրկուին։ Հետևաբար Առողջապահական Տեսչութեան կողմէ ծանուցուած է առ որ անկ է, որպէս զի Պոլսէն ծովու ճամբով ճամբորդները Ղալաթիա, Նէհիրբաքալ ու Գավաքի, իսկ երկաթուղով ճամբորդներն ալ Սիրքէճի, Զաթալճայի և Թուզլայի մաքրարանցներուն մէջ բժշկական քննութեան ենթարկուին, և նոյնպէս իրենց ժամանած տեղէն առողջապահական կայանին մէջ նորէն բժշկական քննութիւն մը ըլլայ իրենց մասին։ Ասկէ զատ պէտք է առողջապահական տեղեկութիւններուն վրայ ալ պայմանութիւնը պէտք նշանակուի։ «Պոլսոյ մէջ հոկտ. 12էն ժանտախտ դէպք մը պատահած է։»

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻԻ տուներ առթիւ երեկոյթէ դէշեր մեծ ու փոքր բոլոր մզկիթներուն մինարէները լուսաւորուեցան։

—Կոյս. Իրատէ մը համաձայն, գիշերը, Եըլտըզի Ջիթ Քէօշկին մէջ ազօթքներ կատարուեցան, որոնց ներկայ եղան Վսեմ. Սուլթանը, նախարարները և կոյս. Պալատան բարձր պաշտօնատարներէ ըրքաղաքներ. Նոյն գիշերը, Շալը Տէրէկէոյին մէջ, Իսլամաց Մարզարէին ծննդեան գիրքը կարդացուեցաւ և ի վերջոյ բարեխօսութեան մաղթանքներ եղան։

—Միրաճ Կիճէսիի Տօնին ի պատիւ, Կայս. Նախման արքունիքէն կերպ. բանտէն 50 բանտարկեալներ, որոնց իրենց պատժին երկու երրորդ մասը արդէն քաշած էին։

ԴԵՐՄԱՆ դեսպան Գ. Մարշալ՝ Արշէնդերգիի մէջ կատարած պտոյտէն ասդին իրիկուան մայրաքաղաք վերադարձաւ։ Նոյն օրը դեսպանը, Ա. Թարգմանին հետ, Բ. Դուռը երթալով յաջորդապար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց նախարարին հետ։

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ.— Անգլ. և Իտալ. դեսպանները առջի օր Բ. Դուռը երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին Գործոց նախարարին հետ։

—Ռուսական դեսպանատան գործակատար Գ. Զերպաւյէֆ նոյն օրը յաջորդաբար տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց նախարարին հետ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղիներու ընդհ. տնօրէն Գ. Կրօս մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ և մինչև Գալէլի պիտի երթայ, երկաթուղւոյ գիծերը քննելու համար։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐՈՒ Պատրիարք Տ. Էմմանուէլեան Սրբազան առջի օր, Բ. Դրան մէջ, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ՍՈՖԻԱՅԻ Թերթերը կ'ըսեն թէ գերման կառավարութիւնը, Ասեարիոյ Հունգարիոյ համաձայնութեամբ, կը խորհի Պալկարիոյ հետ հիւպատոսական պայմանագրութիւն մը կնքել։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—«Վէյէրնա Բաստա» կը հաւաստէ թէ Ռումանիոյ Կառ. Թագաւորը ի մասս Ռումանիոյ մէջ Պալկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանին հետ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳԻՐԸ.— Գերմանիա գրկուած չորս ապարատ, Կայս. Իրատէով, 6 ամիս ալ հոն պիտի մնան՝ անթել հեռագիրը ուսումնասիրելու համար։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ տնօրէնութիւնը արգիլած է մեր ընթերցողներին «Թամհիտանը» լրագիրին։

ՄԻՍԻՐ ԻՈՆԸ.— Մասնաւոր տեղեկութիւններ համաձայն կը կարծուի թէ այս տարի Միսիր աղօթքին պիտի անցնին, որովհետև գրեթէ ամբողջ Իսլամական Թուրքիոյ մէջ ցորեն արդէն արգելուած, ուխտաւորները լաւ չեն ասեղացած և Հէճազ աշխարհը ապահովութիւնը ստացած է։ Միջն պահ մը գտուի պէտք ըլլայ մասնաւոր անոր համար որ Եգիպտոսի քարաւան ուխտաւորները՝ Իրաքեան, և Անատօլի գաւառներէն ալ՝ Ցանուսարին արտաւ ծաւած են։ Կայս. կառավարութիւնը, կ'ըսէ «Մանթէօր», մտադիր է կառավարութիւններուն որ ուխտաւորներուն մասին խնամք տանին, որոնց գրեթէ ամէն հոս գանուողները Լոնտոն և Կալկաթա կ'երթան, բոլոր խնամքները պիտի ընեն որ հրապարակին կարգ մը կայարանները, որ անոնք վերադարձին ալ դիւրութիւններուն ջանքեր անցնին ապահովութեամբ։

ԲԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան մասնագիտական խորհրդոյ նախագահ Սէրվիչէն էֆ.ն, նոյն նախարարութեան երկրաչափ Գ. Լըզլէրէ, ինչպէս նաև Րիզա պէյէ և Գ. Վալօրիէ բաղկացած յանձնաժողով մը այցելեց Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ բարափները՝ մանրակրկիտ քննելու և շինութեանց արժէքը գնահատելու համար։ Այս յանձնաժողովը իր պատրաստած տեղեկագիրը ներկայացուց Հանրօգուտ Շինութեանց նախարարութեան։

«ՊԷՇԻՐ-ՔԷՐԹՄԷ»Ի ՍՈՎՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Անատօլւի զանազան կողմերը յառաջ սովորութիւն մը կայ, որուն համաձայն, մանչ ու աղջիկ պզտիկները տակաւին օրօրոցի մէջ եղած առեններն իրարու հետ կը նշանեն, և այս սովորութեան, ինչպէս յայտնի է, «պէշիկ-քէրթմէ» անունը կը տրուի։ Թէև այս սովորութիւնը ամէն տեղ գոյութիւն չունի, սակայն սանկ տանկ կարգ մը անհատութեանց պատճառ կ'ըլլայ։ Պետական Խորհուրդը այս անհաչութիւնները նկատի առնելով, որոշեց որ եթէ աղջիկները 9 և մանչերը 12 տարեկանը չեն լրացուցած, անոնց նշանտուքը ու ամուսնութիւնը արգիլեն պէտք նկատուի, և ասկէ առաջ վերոյիշեալ տարիքներէն վար եղողներուն ամուսնանալու կամ նշանուելու արտօնութիւն չպիտի տրուի, և այս ձեռնհասութիւններուն պաշտօնական ձև մը տալու համար Թաղին իմամին կամ մըխթարին կողմէ այս մասին վկայագիր մը պիտի տրուի և Մարզարանի մէջ պիտի նշանակուի։ Պետական Խորհուրդը որոշեց նաև թէ ասկէ առաջ, առանց արտօնեալ տարիքները ամբողջանալու նշանուածներուն նշանտուքները ապօրէն պիտի համարուի և այս մասին եղած խնդիրները քաղ օրէնի, անլսելի պիտի մնան։ Պետական Խորհուրդը իր այս մասին պատրաստած գիրը ներկայացուց Մեծ-Եպարքոսութեան։

ԼԻԲԱՆԱՆԻ նոր կառավարիչ Մուզաֆֆէր փաշա՝ Պէյրութ հասնելուն, մեծարանքներով ընդունուեցաւ և առաջնորդուեցաւ Լիբանոյ պանդոկը, ուր ընդունեց կուսակալին, Լիբանանի նախորդ կառավարչին, զինուորական հրամանատար փաշաներու, հիւպատոսներու, կրօնական պետերու և ուրիշ բազմաթիւ անձնաւորութեանց այցելութիւնները և հետևեալ օրը Լիբանանի ձմեռնային կեդրոնը եղող Պայթաա երթալով, հոն ալ շնորհաւորութիւններ ընդունեց։ Մուզաֆֆէր փաշա մեծարութեան համազգեստով հագած և կառավարական պալատնէն դիմացը Լիբանանի զինուորները, նուագախումբը և հոգեւոր բնակիչները հաւաքուած ըլլալով, Կայս. Մէնշուրը կարդացուեցաւ։ Ցետոյ տարբերէն Թարգմանութիւնը կարդացուելով, Պէյրութի Միւֆթին Վեհ. Սուլթանի արեւշատութեան համար բարեմաղթական աղօթքներ ըրաւ։ Թնդանօթներու Պէյրութի և Լիբանանի հոգևոր հովիւն ալ աղօթք մը կարդաց։ Ցետոյ Մուզաֆֆէր փաշա ճառ մը արտասանելով, յայտարարեց թէ ամէն ջանք պիտի ընէ Լիբանանի մէջ նոր նոր ճամբաներ բանալու, վաճառականութիւնը և արհեստները զարգացնելու, հանգիստ փնտռելու և ասիկանական մարմինը վերակազմելու և բարեկարգելու համար։ Նոր կառավարիչը աւելցուց թէ՝ քաղաքային, զինուորական ու դատական պաշտօնեաներէն անոնք որ օրէնքի հակառակ ընթացք մը բռնեն, անմիջապէս պիտի հրաժարեցուին։ Մուզաֆֆէր փաշա յայտարարեց նաև թէ հարցուին ու մասնաւոր շէնքերու մէջ խաղամոլութիւնը արգիլուած է, և այս արգելքին հակառակողները, եթէ մահուանց առանց մէջ կառավարչութեան պաշտօնեաներէն գտնուին, իսկոյն պիտի պաշտօնէն։

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼԻ ՄԷՋ դատապարտուած Հայու մը մասին հեռագրը գրած է անգլ. «Էքոյէր» անուն թերթը մը, ուրկէ արտագրած է «Իգտամ» իր հուրիէրի թերթին մէջ։ Խնդիրը սա է թէ Լիվըրբուլի մէջ բնակող Մխիթարեան անուն մէկը՝ նոյն քաղաքի բնակիչներէն Մէկըրան էֆ. Մանուկեանէ առանց նուիրեալ դրամ կորզել ջանացած ըլլալով, նոյն անձը կը ձերբակալուի։ Հարցաքննութեան մէջ երևի, ընդհ. դատախազը կը յայտարարէ թէ ամբաստանեալ Մխիթարեան անուն անձն ալ կը պատկանի այն կարգ մը թափառաշրջիկ ու անծանօթ մարդոց խմբին, որոնք Բարիզի մէջ և Եւրոպայի զանազան կողմերը կը գտնուին, և դէմերնին եղած պատուաւոր անձերէն դրամ կորզելով ապրուստ մէջբեր կը...

փնտռեն։ Ընդհանուր դատախազը աւելցուց թէ այս արարքներուն խարդախութիւններէ աւելի ծանրագոյն են, և պահանջեց որ Մխիթարեան իբր յանցաւոր դատուելով, առաջ հիմնական պատժուի։ Մխիթարեան 3 ամսուան բանտարկութեան դատապարտուեցաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհրդոյ Օրէնսդիր Բիւրոն որոշումով, յուսանելու ծախսուած կոլուածի մը կամ տան մը փոխանցումը պէտք կատարուի, բաւական է որ վաճառողը վճարէ կալուածական դիգուած տուրքերը։ Ուշիսորի, առաննորդի և ուրիշ տուրքերը կամ ուրիշ պարտքերը չպիտի կրնան արգիլել ըլլալ փոխանցման գործողութիւններուն։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.— Արքունի Փողերանոցին պատրաստած 10 և 5 փարանոց մանր դրամները Մալիէի կողմէ յանձնուեցան Օսմ. Պանքային։ Ելմտական նախարարութիւնը ծանուց նաև բոլոր կառավարական պաշտօնատանց թէ փոխարէնը առնելով՝ կրնան ուղածնուն չափ մանր դրամ առնել Պանքայէն, առանց սակէ տարբերութեան։

ԲԵՐԱՑԻ ՍԻՐԳԸ.—Guintini Ramirez իտալական ձիամարզիկ խմբը երէկ իրիկուան իր առաջին ներկայացումը տուաւ մեծ յաջողութեամբ՝ խուռն բազմութեան մը առջև։ Կ'երևայ թէ այս խումբը այս ձմռան «սէզօն»ին լաւ շահաւոր գործեր պիտի ընէ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ ՍԱՄԱՐԹԱՑԻ ՄԷՋ

Հոկտ. 5ի գիշերը երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը պատահեցաւ Սամարթայի մէջ։ Այս ցնցումը 10 երկվայրկեան տևեց և տասը յաջորդներն ալ ըրին Թեթև ցնցումներ։ Հետևեալ առտուն ալ սաստիկ ցնցում մը զգացուեցաւ։ Շատ մը հին տուներ ու ծխնելոյզներ փլան, և 15 տարու Իսլամ աղջիկ մը փլատակներուն տակ մնալով մեռաւ։ Ուրիշ քանի մը հոգի վիրաւորուեցան։ Սամարթայէ ժամ մը անդին գտնուող Լակոս և Տէրէկիւմիւ գիւղերուն մէջ, ցնցումները սաստիկ եղած կրկնուեցան. 120 տուներ փլան և 10 հոգի ևս վիրաւորուեցան։ Տեղական իշխանութիւնները անմիջապէս օգնութիւններ հասցուցին և արկածեալներուն համար հանգանակութիւն մը բացուեցաւ։ Ցնցումները շարունակեցին մինչև հոկտ. 10, կէսօրէն ետք. քաղքին ու գիւղերուն բնակիչներէն շատեր պարտէզներն համատեղեցան, ուր անցուցին գիշերը, հակառակ քանի մը օրէ ի վեր տևող կծու ցուրտին։ Կուսակալ Ֆէրիտ փաշա իր ամառնական պալատին մէջէն Սամարթա այցելեց և քաղքին մէջ պտոյտ կատարեց, երկրաշարժին պատճառաւ եղած վնասները տեսնելու համար։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ Գ. երեսին մէջ Գ. Մազլըմեան էֆ.ի ժամացոյցի, դրամարկղի ևն. ազդը։

ԳՐԵՅԻ ԼԻՈՆԷԻ

Ղալաթիոյ, Բերայի ու Պոլսոյ մասնաւոր ճիւղերը նոյ. 1, շաբաթ օր գոց պիտի մնան։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 28 հոկտ.— Ֆրանսա, Անգլիա, Գերմանիա և Ճապոն որոշեցին Լա Հէյի իրաւարար Ատեանին դիմել, ուսումնելու համար Ճապոն բնակող օտարականներու բնակարաններէն տանելիք տուրքը։

—Ելմտական նախարար Գ. Ռուվիէ պաշտօնապէս ներմուծուած է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Գ. Չէմպըրլէն «Կոսմոս» յածանաւովը պիտի երթայ Թրանսվալ։

ԲԱՐԻԶ.— Ծերակոյտին մէջ, Ֆինիստէր մարզարական պատգամաւորներու փոխանցման մասին եղած հարցապնդումի մը պատասխանելով, վարչապետ Գ. Քոմպ ըսաւ թէ «1901ի օրէնքը կ'արգոնէր կառավարութեան այդ վարժարանները փակելու։ Կառավարութիւնը չափաւորութիւն ցոյց տուաւ, և ժամանակ տուաւ կրօնական միաբանութեանց, որպէսզի արտօնութիւն խնդրեն։ (Մալիզ յախուռն)։ Վիճաբանութեան շարունակութիւնը հինգշաբթի (այսօր) թողուեցաւ։

—Նախարարաց խորհուրդը այսօր ուրիշ ընել ուղեց ալ յանձնաժողովին զեկուցումը, միջազգայինները դէմ Խորհրդարանին ուղղած բաղդատութեան համար։ Ցետոյ ընդունեց վարչապետին առաջարկը՝ Ֆալլէ (ասողական պաշտօնեութեան վերաբերեալ) օրէնքը ջնջելու մասին։

—Սրբակ. Ժողովը մեծամասնու...

ԹԻՆԷՆ կարելի խմբակ մը իմաստ առնելու համար նախարարին թէ պարտաւորեալ իրենց հպատակներուն վերաբերեալ նոր ծրագրին դէմ պիտի քուէարկէ։ Ասիկա պիտի պարտաւորէ Գ. Ռուվիէն՝ փոփոխել ելմտացոյցի ծրագրին մէկ քանի կէտերը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Սերբին Աւստրիոյ գիւղական շրջաններու գաւառային խորհուրդին 21 անդամէն 20ը կը պատկանին քրիստոնէական-ընկերային կուսակցութեան։

ԿՄԻՒՆՍԷՆ.— Ցանուսա Թաղաւորը հոս հասաւ, Բրմուլէնաց դուքը այն այցելելու համար։

ՔՈՊԷՆՀԱԿ.— Արքունական շրջանակներու մէջ զրոյց կայ թէ Զարը նոյեմբերին պիտի երթայ Համ, ուր չորս օր պիտի մնայ։ Ցետոյ պիտի երթայ Ջեթինէ և Աթէնք։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սերպ լրագրապետներու համաժողովը փակուեցաւ, ի մէջ այլոց որոշելէ ետքը սերպ մամլոյն համար կեդր. դիւանի մը հաստատումը։

—Գ. Վասիչ այս առաւ Բարիզ դըրուր։ Իր ուղևորութիւնը առնչութիւն ունի փոխառութեան խնդրոյն հետ։

ԱԹԷՆՔ.— Նիքոլա իշխանը և Էլէնա իշխանուհին Նոյեմբերի սկիզբը հոս կը սպասուին։

—Կ'ըսուի թէ Միլներկրեան ասաւ առաքմաքին բոլոր մարտանաւերը դալ ու մէս պիտի հաւաքուին Պիրէաի նաւահանգստին մէջ։

ԱԶԳ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 29 հոկտ.— Գեմպըրէի մէջ ուղիղ անցած հոկտէր ցոյցերուն պատճառաւ, Գօէր պետերէն Ժասպէտ, Բոթիաներէր և Տուլէ ետ կեցան են Անգլիոյ մէջ Էլլիոց ընկեր պտոյտեն։

ԲԱՐԻԶ.— Փօփօթայէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Թերիպա 10 Թնդանօթով ու 2500 հրացանով անձնատուր եղած է։

—Գ. Ռուվիէ վիճակը գոհացուցիչ է։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԳՈՆՍՕԼԻՏ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	30.02½
Երէկուան բարձր գինը	30.03
Երէկուան վար գինը	29.36

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	118.12
Երէկուան բարձր գինը		118.37
» վար »		116.75
Բաղդ.	»	496.
Էսքիշէհիր-Գոնիա Ֆոնտէ	»	261.
Լօթեր	Ֆր.	78.50
Շիրքէթի Խայրիյէ	Լ. Օ.	29.50
Պանք Նաց. Կրէտ.	Ֆր.	413.75
Ծրագրով բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	5.47
» Պարտամուրհակ	Ֆրք.	495
Թրանսվալ	Ֆր.	145.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Մէճիտիէ արծաթ	Ղ.	108.01
Մեճիտիէ		102.25
Անգլիական ոսկի		109.38
Ֆրանսական ոսկի		87.12
Փրինօ		51.06
Բօլ.		90.10
Ռուսիոյ Թղթադրամ		8.65
Լոնտոն 3 ամիս		110.12
Բարիզ		22.83

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 29 հոկտ.

Անգլ. գոնս.	93.18
Օսմ. գոն. սեր. B.	54.50
» » » C.	30.50
» » » D.	27.75
Պանք Օթթոման	13.37
Թրանսվալ	6.—

ԲԱՐԻԶ 29

Քրէտի Լիոնէ	1077
Իտալ. Ռանթ	102.75
Բրիլիանթ	501.—
Օսմ. Մայս	518.
Օսմանիէ	475.—
Չէք Լոնտոնի վրայ	25.125

ՎԻԷՆՆԱ 29

Ռումէլ. Երկթ.	111.40
Օսմ. Ռէժի	326.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	239.20

ՊԵՐԼԻՆ 29

Ռումէլ. Երկթ.	122.20
Ռուսիա (100ր)	216.10
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.29

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԱՄԵՆԷՆ ԼԱՒ ՋՈՒՐՆ Է

LOSER JANOS

ԼՕԶԷՐ ԵԱՆՈՍԻ

ԲԱԼՄ ՄԱՐՔԱՒՈՎ.

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՋՈՒՐԸ

ԼՕԶԷՐ ԵԱՆՈՍԸ թնաւ փորի ցաւ կամ սիրտխառնուք եւլն. չի տար իւղմոզին։

ԼՕԶԷՐ ԵԱՆՕՍԸ ազդու մաքրողականն մըն է դժուարամարսութիւն, պնդութիւն, զաւմանքի եւ ստիքներու բորբոքում, հասց յաչլ եւ ճարպակին կազմուածք ունեցողներուն համար։

Կը ծախուի ամէն տեղ չիւը 4 դրչ.ի։ Փնտռեցէք Բալ(արմաւենի)մարքան։

ՏԷՐ ԼՕԶԷՐ ԵԱՆՕՍ, ԹԷՀԹԱ հալեպցիէ աւստրիոյ, հունգարիոյ արքունեաց 20—13

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանր. Գործոց Վարչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ, չերմի հաւնեցուն պատրաստութեան եւ վաճառման մասին դրուած է կայս. Իրատով հաստատած 1318 մարտ 12ի գանձագրին Ա. յօդուածին երրորդ հատուածին համաձայն, Կ. Գալաց մէկ պիտի բացուի մշտական մը, ուրկէ պիտի մանուկներ բոլոր մանգալեայ պայմանները, որպէս զի նմանութիւնէ մը հաց, Կ. Գալաց մէկ և Գրասասի և էսքիշէհիր գաւառակներուն մէջ, չերմատրաստութեան քննիչներ պիտի անուանուին և մանուածագործ պիտի շրջին նաև չերմի հաւնեցուն պատրաստութեան և չերմատրանսպորտութեան քննութեամբ։ Ծիչող պայմանները, որոնց Թիւը կամաւ պիտի ունենայ պայմանի պէտքերն, պիտի տառան 600 գր.ի մամաթչան մը, ինչպէս նաև իրենց փոխադրութեանմանքերը։ Հետեւիլները պէտք է ունենան Օսմ. կայսրութեան երկրագործական վարժարաններէն մէկուն կամ Գրասասի չերմատրանսպորտ վարժարանէն արուած վկայական մը, և իրենց ենթարկուելիք քննութիւնները քննական պիտի ըլլան՝ հաւնեցութեան, չերմատրանսպորտ ծաւքեան, ինչպէս նաև Թիւտասնեակ տարուան Թիւնիներու վերաբերած հարցերու ու գործնական մասերուն վրայ։ Գիտացուիլ քննութեան մը անցնելէ ետք պայմանի ներկայացնող պէտք է որ յանձն առնէ վերտիչել պայմանները գաւառ, ուր որ ալ ղրկուին։ Հետեւիլները պէտք է իրենց քննութեանց մասնակցութեան հետ ղրկեն նաև իրենց վկայականը, մկրտական։ 21 (Հ. Տ.), կամ Սրիրտագործական նախարարութեան, կամ Հանր. Գործոց Վարչութեան Ե կ. Գալաց, և գաւառներուն մէջ Գրասասի և էսքիշէհիր Հանր. Գործոց Վարչութեան տեսչութիւններուն, Իւմիրի կեդր. տնօրինութեան և կամ ասոնց յարակից Հիւսիս։

Հետեւիլները, հոկտ. 28 (Հ. Տ.), Սրիրտագործի օրը պէտք է Սրիրտագործի մէջ քննիլ յանձնաժողովին կ. Գալաց մէկ քննիչ յանձնաժողովին

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

9/22 հոկտ. 1902 4—8

ՔՐԷՏԻԼԻՕՆԷ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863Ի

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

ՓԱՄԱՆԳԼՈՒԽ 250000.000 ՖՐԱՆՔ,

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործակալութիւն.—Գալաթիա Կամարքին դէմ։

Բիւրօ համաժիող.—Մեծ-Փոդոս Թիւ 333։

Գլաց համաժիող.—Սալթըն Համամ, Ալահվէրտիեան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը և մասնակիցները Գանգայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն։

Գալաթիոյ գործակալութիւնը ունի վարձու դրամարկղներ տրանք տեսնելու Թեան և վարձքի չափաւորութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարիչները ամբողջ գիշերուան օրամատրութեան համար դրաւած են Գալաթիոյ և Բերայի դրամներու տեղերուն մէջ։ Գալաց մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխառութիւններ կ'ընէ և իրը գրաւ կ'ընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին ապահով վարձքի Սիրտագործի մէջ ունեցած իր մասնաւոր միներալային մէջ։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՓԱՐԻԶ

ԿԸ ՏԱՒՈՒԻ

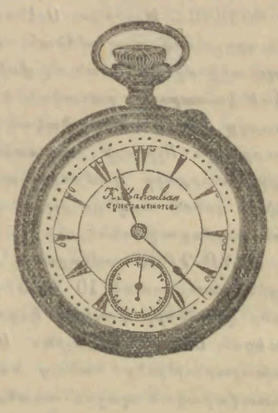
ՊԱՆՔԱՌ ՈՒԻՄԻ

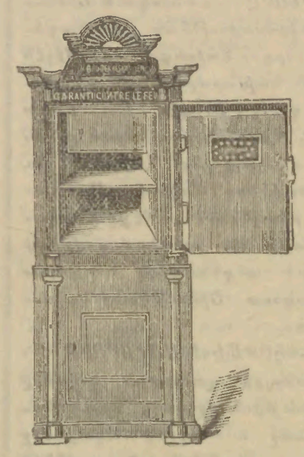
Փերա, Մեծ-Փոդոս. Թիւ 192

Գ. ՄԱԳՈՒԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍԻՐԷՏԷԱԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ՊՈՂՈՏԱՑԻՆ ՎՐԱՑ ԹԻՒ 24, ՓԷՕԲՐՈՒԱԼԻ ՀԱՆԻՆ ՏԱԿԸ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԵՒ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆԵՐ

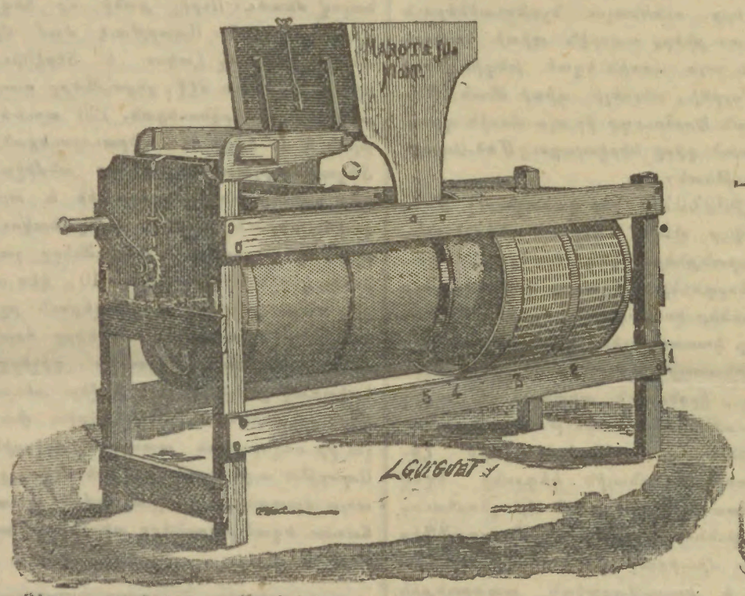
Մեր ամս նոր վաճառատան մէջ կը գտնուին Եւրոպայի ամենէն նշանաւոր գործարաններէն բերուած գրպանի քանիր ժամացոյցներ՝ ոսկիէ, արծաթէ, օտխոտ և ներքնէ, ինչպէս նաև. տեղւոյն վրայ դրուելիք և պատի ժամացոյցներ, որոնք կրնան տալուիլ 24 ժամը, չորեքը, համ 15 օրը մեկզամ մը։ Կը գտնուին ոսկի, արծաթ չղթաներ, ապարանջաններ, օղեր, և նաեւ արուեստ յատմամբ գործ ատարիաներ։ Վերոյիշեալ օտխոտ (Նիւ-Նորք կինքով) ժամացոյցներուս գինն է 100 գր.։ մէկ հազրը ապահովով արծաթ 130 գր.։ երկու հազրը կիսափրկով արծաթ 140 գր.։ Գրպանի ժամացոյցներուս մէջ մասնաւորապէս կը յանձնարարուին «Նիւ Նորք» կինքը ունեցողները, որովհետեւ ասոնք քրօնօմէտրոյի նման լաւ կը բանին։

Այն գրամարկղը որուն պահարը կ'երեւայ, Վիեննայի հռչակաւոր Bruder Hesky գործարանին կը պատկանի, ուր տպրութիւն ընելու է ուղ. կինքին. զոր չունցողը կեղծ է։ Այս վիեննական գրամարկղներէն մէկ կը գտնուին գնահատութեանս մէջ և կրնան գնուիլ ամէն տեսակ գրամարկղներ ալ, որոնց գինն է 3½ Օսմ. ոսկի մինչեւ. գաւառներէն եղած պատուիրանքները մեծ խնամով և փութով կը գործադրուին։ 72—1

Բիւրօյով	Վիեննական գրամարկղներու գիներն են							
170	մէկ հազրանքով	6	Օսմ. ոսկի	330	քէյ-նոց երկու կղպանքով	10	օսմ. ոսկի
170	երկու »	7	» »	400	» » »	12½	» »
250	» »	8	» »	500	» » »	14	» »

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՄԷՋՀՈՒՐ "ՍԱՐՕ„ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸՆԸՆ

ԷԼԷԿ ՄԱՔԻՆԱՍԸ ԹՐԻԷՕՐ (TRIEUR)

Զբաղցած պիւնասան քաղաքներէ լսելէն պատ մեքենայիս ալէքին է. կեմմիւէ վէ ելեկտրիւէքի սերկէվէն վիւնասպատ սքը։ Էյի ճքնա պատրաստ մանուշակ պատիւմէզ իչլիան, հէր հատատ էյի քօխատ պէրը իքմէզ, վէ միւնթէխապ էյի քօխատուլեզ ելուէ խոպզիմէզ իչլիան ատ գոնթրէյլէ մանքանատ պատ մանքանատան կէչէմէզ լազգմ սքը։ Պատ ևիչէք պիւնքիւն երգոպոզ ֆէնոզ գլատքէն վէ հերլի պատպատլարդն բիւյուգճէն հիմայէսի նօգմալի հազրանատ էյի սրիզ ատ ամիզ քանկըզ վէ ճէնգզ իքմիլ օյան Ցերսատէրի Քինօրէ վէ Զրատ Օսատանէն սահի քանիզ իքիգճի վէ քասաիգճատ սքը։

*Պատ ալէքը միւգճէմէլ՝ սրգա վէ պատպատ միյոնլարսա պատլարդան չավսար վէ հապսի վէ ֆի՛ վէ գարտմատ վէ սահրէ կիչի հազրանդ քօխատմատքն քանքիֆէյինի ալդը ալդը ալդղատարդ, պատպատդ կիւչէ էէ քէմիգճիլիքատն օռնարա, անգն ուֆագ վէ օգրա գոլայգընդ սահի քէֆէյդ իստատ՝ ատղ քօխատմատքդ ատ ճիւգճէ գարտմատ վէ իչի սահրէն պատպատդ գատվիէյի վէ իչի սահրէն պատպատդ գատվիէյի վէ իչի սահրէն պատպատդ գատվիէյի